

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/94/2019
Identifikačné číslo spisu:	1413223461
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1413223461.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. C., bývajúcej v B., zastúpenej advokátom JUDr. Vojtechom Földesom, so sídlom v Bratislave, Jaskový rad 163, proti žalovanej SEM s.r.o., so sídlom v Bratislave, M. Sch. Trnavského 22, zastúpenej advokátskou kanceláriou NIKU & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prokopa Veľkého 51, o vyplatenie odmeny podľa dohody o pracovnej činnosti s prísl., vedenom na Okresnom súde Bratislava I V pod sp. zn. 7Cpr/2/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. augusta 2018 sp. zn. 14CoPr/6/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. augusta 2018 sp. zn. 14CoPr/6/2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhala proti žalovanej svojich nárokov na vyplatenie odmeny podľa dohody o pracovnej činnosti, a zaplataenia poisťného do Sociálnej poisťovne a do Zdravotnej poisťovne, zaplataenia preddavku na daň z príjmu a zaplataenia príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania, náhrady trov konania a právneho zastúpenia).

2. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení veci Krajským súdom v Bratislave (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 19. decembra 2016 č. k. 7Cpr/2/2013-326 v spojení s opravným uznesením z 19. decembra 2016 č. k. 7Cpr/2/2013-342 vo výroku I. rozhodol, že žalobu v celom rozsahu zamietal a vo výroku II. rozhodol, že žalovanej priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal listinnými dôkazmi a výpoveďami za preukázané, že žalobkyňa so žalovanou uzavrela dňa 10. februára 2009 dohodu o pracovnej činnosti. Z vykonaného dokazovania však dospel k záveru, že žalobkyňa na základe predmetnej dohody nevykonávala dohodnuté práce v spornom období, a preto jej z o strany žalovanej nebola vyplácaná dohodnutá odmena, t. j. za obdobie, kedy prácu nevykonávala, jej nepatrí odmena a ani prípadná náhrada mzdy. Dôvodil, že žalovaná predložila dňa 16. júna 2016 doklad obsahujúci prístupové heslá spoločnosti SEM s.r.o. a následne predložila kompletne listinné dôkazy (č. l. 294-298). Vzhľadom na obsah dôkazov súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná preukázala, že žalobkyňa pre spoločnosť na základe predmetnej dohody nevykonávala osobne v spornom období, v dohodnutom mieste a čase žiadne

dohodnuté práce na základe dohody o pracovnej činnosti v znení jej dodatkov, za predmetné obdobie január - august 2013. S poukazom na § 223 a nasl. zákona č. 311/2001 Z.z. (ďalej ako „Zákonník práce“) ako aj na obsah predmetnej dohody, žalovaná spoločnosť ako zamestnávateľ prostredníctvom svojho konateľa rozhodla po vyhodnotení údajov z evidencie dochádzky o 100 % krátení a teda nepriznaní odmeny žalobkyni ako zamestnancovi v rozhodnom období z dôvodu nevykonávania práce. Súd prvej inštancie tak konštatoval, že vzhľadom na to, že žalobkyňa porušila svoju povinnosť vykonávať práce zodpovedne, riadne a dodržiavať podmienky dohodnuté v dohode, tak žalobu žalobkyne zamietol v celom rozsahu.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa (ďalej ako „odvolateľka“) odvolanie. Odvolací súd rozsudkom zo 14. augusta 2018 sp. zn. 14CoPr/6/2017 vo výroku I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z 19. decembra 2016 č. k. 7Cpr/2/2013- 326 v spojení s opravným uznesením z 19. decembra 2016 č. k. 7Cpr/2/2013-342 a vo výroku II. rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie dostatočne zistil skutkový stav, na jeho základe vyvodil vo veci správne skutkové a právne závery a riadne sa vyporiadal so všetkými tvrdeniami žalobkyne. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že žalovaná svedeckými výpoveďami zamestnancov spoločnosti a skutočnosťou, že vzhľadom na výmenu zámkov na vstupných dverách do prevádzky spoločnosti v marci 2013, ktoré žalobkyňa nemala k dispozícii bolo objektívne preukázané, že žalobkyňa práce v rozhodnom období ani nemohla vykonávať. V priebehu dokazovania žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení a nepreukázala, že vykonávala pre žalovanú dohodnuté práce, za ktoré by jej prináležala odmena v žalovanej výške. Odvolací súd rovnako dôvodil, že podľa obsahu uzavretej dohody so žalovanou, mala byť žalobkyni odmena za výkon dohodnutých prác vyplácaná v mesačných výplatných termínoch. Žalobkyňa sa preto už v priebehu žalovaného obdobia, t. j. pri nevyplatení odmeny za prvý mesiac v roku 2013, mala domáhať jej vyplatenia, resp. vyzvať žalovanú na uvedenie dôvodov krátenia odmeny. Žalobkyňa sa však vyplatenia odmeny začala domáhať až v mesiaci júl 2013, t. j. za 7 mesiacov, a následne žiadala odmenu za vykonanie prác aj za mesiac august 2013, hoci v tomto mesiaci bola práceneschopná. Vo vzťahu k námietke žalobkyne smerujúcej k dátumu vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že pochybenie v uvedení dátumu vyhlásenia rozsudku bolo hneď odstránené opravným uznesením. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolaateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 420 písm. f) CSP. V zmysle dovolacej námietky dovolateľka uviedla, že v samotnom enunciate napadnutého rozsudku je nesprávne uvedený dátum vyhotovenia rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd rozhodoval v o veci samej bez nariadenia pojednávania, pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku nemali vedomosť ani žalobkyňa ani jej právny zástupca, pričom odvolací súd sa ani nezaoberal a nevyporiadal sa s dôvodmi odvolania, v rámci ktorých dovolateľka poukázala na to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nevyhlásila zákonná sudkyňa JUDr. Tatiana Redenkovičová Koprlová, ale iná sudkyňa, tzn. konanie sa uskutočňovalo bez prítomnosti zákonného sudcu, pričom na túto skutočnosť dovolateľka poukazovala aj v o svojom odvolaní. Avšak odvolací súd s a touto námietkou dovolateľky v odvolaní nezaoberal. Okrem iného dovolateľka v dovolaní poukázala na to, že tvrdenia ohľadne výmeny kľúčov sú vyfabulované, pretože žalovaná začala výmenu kľúčov realizovať až cca po troch rokoch od podania žaloby. Záverom dovolateľka navrhla, aby dovolací súd určil, že dovolanie je dôvodné, a aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalovaná je povinná do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku vyplatiť žalobkyni náhradu čistej mzdy vo výške 2 341,98 eur aj s úrokmi z omeškania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v

tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzuje prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie), (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie.

12. Dovolateľka v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

14. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“

15. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

16. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

17. Dovolateľka vo svojom dovolaní namietala vadu konania, ktorá spočívala v tom, že odvolací súd sa dôsledne nevyporiadal s námietkou dovolateľky, v rámci ktorej namietala, že odvolací súd rozhodoval vo veci samej bez nariadenia pojednávania, pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku nemali vedomosť ani žalobkyňa ani jej právny zástupca, pričom odvolací súd sa ani nezaoberal a nevyporiadal s a s dôvodmi odvolania, v rámci ktorých dovolateľka poukázala na to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nevyhlásila zákonná sudkyňa JUDr. Tatiana Redenkovičová Koprďová, ale iná sudkyňa, tzn. konanie sa uskutočňovalo bez prítomnosti zákonného sudcu, pričom na túto skutočnosť dovolateľka poukazovala aj vo svojom odvolaní.

18. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení vôbec nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolateľky, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mohla mať eventuálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci.

19. V zmysle dovolacej námietky dovolateľky dovolací súd pristúpil k šetreniu obsahu spisového materiálu. V zmysle obsahu je zrejmé, že zákonnou sudkyňou v predmetnom spore pred súdom prvej inštancie je JUDr. Tatiana Redenkovičová Koprďová. V zápisnici o verejnom vyhlásení rozsudku z 19. decembra 2016 nachádzajúcej sa na č. l. 324 je však uvedená JUDr. Miriam Oswaldová ako sudkyňa, ktorá predmetný rozsudok vyhlásila. V samotnom rovnopise rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 7Cpr/2/2013-326 je uvedené meno zákonnej sudkyne JUDr. Tatiany Redenkovičovej Koprďovej. Dovolací súd vzhľadom na uvedené uvádza, že zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku tak nekorešponduje so samotným rovnopisom rozhodnutia súdu prvej inštancie, čím je daný predpoklad, že predmetný rozsudok nebol vyhlásený zákonnou sudkyňou JUDr. Tatianou Redenkovičovou Koprďovou, ale sudkyňou JUDr. Miriam Oswaldovou. Dovolací súd rovnako uvádza, že uvedenú námietku dovolateľka namietala aj vo svojom odvolaní, avšak odvolací súd danú skutočnosť neriešil. Vzhľadom na uvedené, že odvolací súd v rámci argumentácie uvedenej v odôvodnení svojho rozhodnutia nedal odpoveď na námietku dovolateľky týkajúcej sa vyhlásenia rozsudku inou sudkyňou, čím tak v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nereagoval na túto argumentáciu dovolateľky, napriek tomu, že išlo o podstatnú námietku, ktorú uviedla dovolateľka aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, tak dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolateľke bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné oprávnenia postupom odvolacieho súdu, na ktorý možno primerane aplikovať závery vyjadrené v Stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete.

20. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. augusta 2018 sp. zn. 14CoPr/6/2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.